

LAMPAAT JÄTTIPALSAMIN TORJUJINA JYVÄSKYLÄN VEHKALAMMENPUISTOSSA

Luontokunnat-seminaari 5.5.2021

Ylläpitohortonomi Tarja Ylitalo

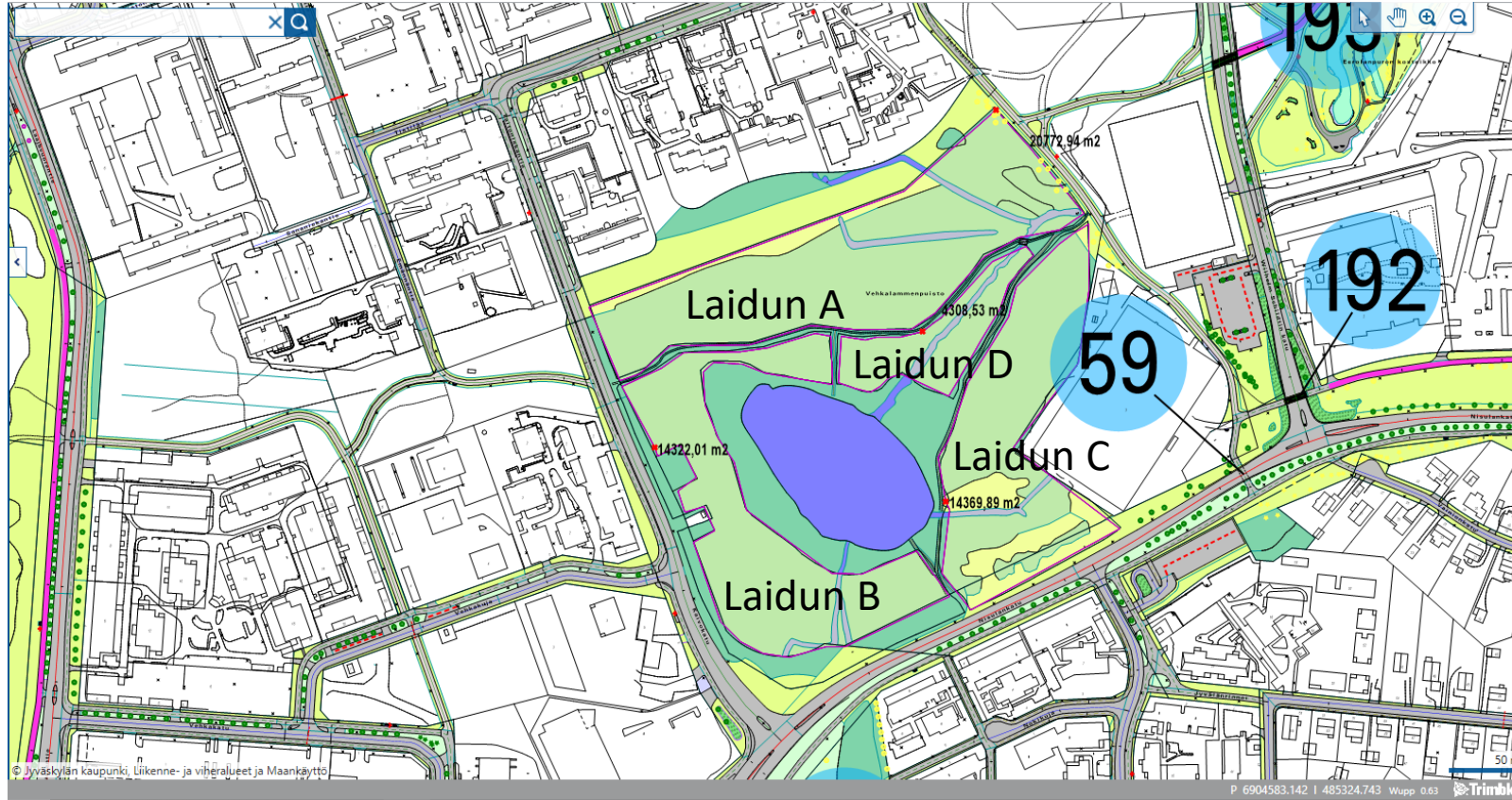
Jyväskylän kaupunki, Kaupunkirakennepalvelut/Liikenne- ja viheralueet

VEHKALAMMENPUISTO SYKSYLLÄ 2018

- Ympäröiviltä alueilta johdetaan hulevesiä puistoon
- Maaperä on humuspitoista, multavaa ja kosteaa
- Jättipalsamit levisivät laajoille alueille puuston harvennuksen jälkeen
- Kitkemiseen alue on liian suuri ja niittämiseen liian pensaikkoinen ja ojien halkoma
- Lammaille alue on sopivan kokoinen ja riittävän rehevä

LAMMASLAIDUNTEN SIJAINNIT

- Puisto sijaitsee lähellä Jyväskylän keskustaa asutuksen keskellä
- Puistoon rakennettiin 4 laidunta
- Lampaista kierrätetään laitumelta toiselle useampaan kertaan
- Lampaiden lukumäärä vaihtelee syötävän määrän mukaisesti
- Laiduntamattomilla alueilla voi kulkea vapaasti

ENSIMMÄINEN LAIDUNNUSKESÄ 2019

- Laidunkausi on juuri alkanut 23.5.2019
- Olkisilppumainen kerros maan pinnalla on edellisten vuosien jättipalsamien lakastuneita varsia
- Pieniä jättipalsamien sirkkalehtiä näkyy mullan pinnalla
- Kuvauslinjat (2 kpl/laidun) on merkitty ja niiltä otetaan valokuvat kerran viikossa laidunkauden alusta syyskuun loppuun

ENSIMMÄINEN KESÄ

20.7. Kaikki etualan vihreä on jättipalsamia. Lampaat on juuri siirretty takaisin tälle laitumelle.

Viikon kuluttua jättipalsameista on jäljellä vain varret.

Tarja Ylitalo, Jyväskylän kaupunki

TOINEN LAIDUNNUSKESÄ 2020

Lampaat on juuri tuotu laitumelle 22.5. ja puiden alla ei vielä kasva mitään.

Avoin alue samalla laitumella on jo vihertynyt.

TOINEN KESÄ

7.8. näyttää, että jättipalsamit on syöty. Jättipalsameista vapautuneet alueet ovat vihertymässä.

5/5/2021

Koivun juurella on kuitenkin pieni jättipalsami kukassa.

Tarja Yitalo, Jyväskylän kaupunki

TOINEN KESÄ

24.9. kuukausi laidunnuksen jälkeen
kaikki näyttää päällisin puolin hyvältä.

Mutta pienessä jättipalsamin taimessa
on siemenkoti.

Tarja Ylitalo, Jyväskylän kaupunki

LAMPAAT OVAT ERINOMAISIA PR-ELÄIMIÄ

- Lampaat ovat pidettyjä eläimiä, joten laitumia voi rakentaa lähelle tai jopa keskelle asutusta kaupunkiympäristöön.
- Lampaat vetävät puoleensa paljon ihmisiä, varsinkin lapsiperheitä ja päiväkotiryhmiä.
- Laitumilla voi kertoa vieraslajeista ja VieKas-LIFE -hankkeesta.
- Lampaat kiinnostavat myös viestimiä.

JÄTTIPALSAMIHUOMIOITA

Tiheä jättipalsamikasvusto tukahduttaa muun kasvillisuuden kasvupaikaltaan...

... ja valmistaa muhevan, avoimen kasvupaikan seuraavien kesien jälkeläisille.

JÄTTIPALSAMIHUOMIOITA

Sirkkataimet selviävät
takatalvesta ...

... ja jatkavat kasvua, kun sää
lämpenee.

JÄTTIPALSAMIHUOMIOITA

Jatkaa kasvamista ylös nyhdettynä, jos juuritupas jää kiinni varteen.

Kasvattaa varren tyvelle lisää juuria, jos varsi painuu vaakatasoon (myös ylös nyhdettynä ja kasaan pinottuna).

JÄTTIPALSAMIHUOMIOITA

Osa jättipalsameista kukkii ja siementää minikokoisena.

Jättipalsami versoo ja siementää, vaikka varsi olisi katkaistu matalalta.

Tarja Ylitalo, Jyväskylän kaupunki

HUOMIOITA

Jättipalsamien tilalle kasvavia kasveja ei voi valita.

Raivattu pensaikko ei maatunutkaan odotetusti.

Laidunnuskokeilu on osa VieKas LIFE, ”Finvasive LIFE” (LIFE17 NAT/FI/000528)-hanketta

(Awareness building, surveying and controlling invasive alien species (IAS) in Finland -LIFE+)

VieKas LIFE on Suomen suurin ja kunnianhimoisin haitallisten vieraslajien kartoitukseen, torjuntaan ja tietoisuuden levittämiseen keskittyvä hanke, jossa on mukana monia eri toimijoita. Haitalliset vieraslajit aiheuttavat vahinkoa luonnolle, terveydelle ja taloudelle, ja vaikutukset tulevat kasvamaan ilmaston lämmetessä.

VieKas LIFEa koordinoi Suomen luonnonsuojeluliitto. Sen hankekumppaneina ovat Luonnontieteellinen keskusmuseo, Luonnonvarakeskus, Luonto-Liitto, Marttaliitto sekä Jyväskylän ja Riihimäen kaupungit. Hankkeen yhteistyökumppaneina on lisäksi lukuisia kuntia, järjestöjä ja hankkeita Suomessa ja ulkomailla.

Life on Euroopan unionin rahoitusjärjestelmä, jonka tarkoituksena on kehittää yhteistä ympäristöpolitiikkaa ja lainsäädäntöä tukemalla luonnonsuojelu- ja ympäristöhankkeita eri puolilla Eurooppaa.

Tämä tiedote edustaa ainoastaan VieKas LIFE -hankkeen näkemyksiä. EASME/Euroopan komissio ei ole vastuussa tiedotteen sisältämän informaation mahdollisesta käytöstä.

Lisätietoja: <https://www.jyvaskyla.fi/hankkeet/viekas-life>
<https://www.sll.fi/mita-me-teemme/luonnonhoito/viekas-life/>
tarja.ylitalo (at) jyvaskyla.fi